

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/179/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117227709
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2018:6117227709.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti O., Z. nar. XX. 1. XXXX a E. nar. XX. 7. XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené opatrovníkom W. C. C., deti matky Z. O., nar. XX. 2. XXXX, bytom K. R., R. XX a otca R. O., nar. XX. 1. XXXX, bytom D. nad D., H.. K. XXX o nariadení ústavnej starostlivosti, taktó

rozhodol:

Súd nad maloletými deťmi O., Z. nar. XX. 1. XXXX a E. nar. XX. 7. XXXX n a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť.

Súd u r č u j e, že nariadená ústavná starostlivosť nad maloletými deťmi O., Z. nar. XX. 1. XXXX a E. nar. XX. 7. XXXX sa bude realizovať v Detskom domove Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801.

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletých detí O., Z. nar. XX. 1. XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa a maloletú E. nar. XX. 7. XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určenú osobitným zákonom vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801, počnúc dňom 31. 8. 2017.

Z r o č n é výživné za obdobie od 31. 8. 2017 do 13. 3. 2018 na maloleté deti O., Z. nar. XX. 1. XXXX vo výške 164,80 € súd matke povoľuje splácať v 5 € mesačných splátkach a mal. E. nar. XX. 7. XXXX vo výške 164,80 € súd matke povoľuje splácať v 5 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých detí O., Z. nar. XX. 1. XXXX výživným vo výške 50 € mesačne a E. nar. XX. 7. XXXX výživným vo výške 50 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801, počnúc dňom 31. 8. 2017.

Z r o č n é výživné za obdobie od 31. 8. 2017 do 13. 3. 2018 na maloleté deti O., Z. nar. XX. 1. XXXX vo výške 301,61 € súd otcovi povoľuje splácať v 10 € mesačných splátkach a maloletú E. nar. XX. 7. XXXX vo výške 301,61 € súd otcovi povoľuje splácať v 10 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica) sa návrhom podaným dňa 16. 8. 2017 vo veci samej podľa § 52 ods. 2 Zákona o rodine domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti nad

mal. deťmi, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801, určenia výživného rodičom každému zvlášť vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa každé zvlášť, vždy do 15. dňa v mesiaci na účet Detského domova Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801 z dôvodu, že domáce prostredie ohrozuje život, zdravie a zdravý vývoj maloletých detí, matka nedokáže zabezpečiť výchovu a starostlivosť o maloleté deti a otec neprejavuje záujem žiadnym spôsobom, sanácia rodinného prostredia bola neúspešná a nie je ani žiadna fyzická osoba, ktorá by bola schopná a mala záujem zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti. Ďalej v návrhu uviedol, že maloleté deti boli v Detskom domove Škovránok umiestnené na základe neodkladného opatrenia. V konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod spisovou značkou 32P/62/2016 bolo konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti zastavené a maloletým deťom bol nariadený pobyt v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov. Matka býva v rómskej osade v unimobunke, v okolí ktorej sa povalujú hnojúce odpady, zvyšky jedál, rozhádzané špinavé oblečenie a osobné veci. Pred návštevou detí matka poupratuje príbytok aj okolie, dá isté veci do poriadku, no postupom času je znova situácia rovnaká. Priebežnú starostlivosť matky o domácnosť možno hodnotiť ako podpriemernú a nestálu, nakoľko nie je schopná kontinuálne udržiavať poriadok a hygienu na primeranej a požadovanej úrovni. Na potrebu udržiavania poriadku a čistoty v domácnosti a okolí je potrebné matku opakovane upozorňovať. Bez pravidelného dohľadu a návštev by matka ťažko zabezpečila základný poriadok a hygienu v domácnosti. Rodinu maloletých detí pravidelne monitoruje a opakovane vykonáva sociálne zisťovanie v domácnosti matky za účelom sanácie rodinného prostredia, taktiež realizuje prípadové konferencie za účasti Obecného úradu, Detského domova a akreditovaného subjektu. Matka sama na stretnutí na Obecnom úrade v Slovenskej Ľupči skonštatovala, že sa cíti po psychickej stránke lepšie, no napriek tomu nie je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, avšak prezentovala svoj záujem o formu uvoľňovania detí na prázdniny. Za účelom sanácie rodinného prostredia sa zamerali v súčinnosti s Občianskym združením Família a v domácnosti matky boli opakovane vykonávané návštevy. Matka podľa Občianskeho združenia ktoré vykonávalo opakované návštevy v domácnosti matky reflektuje len na jednoduché úlohy, ktoré dokáže splniť. Bola jej poskytnutá pomoc vo forme potraviny a čistiacich prostriedkov. Podľa Občianskeho združenia matka nie je schopná prijať formálne zamestnanie, tiež nie je schopná zvládnuť starostlivosť o maloleté deti. Sanácia maloletých detí nebola úspešná, matka má psychické problémy a sama priznáva, že by výchovu a starostlivosť o maloleté deti nezvládla. Podľa obce Slovenská Ľupča v rodine nie sú vytvorené podmienky na návrat detí do domáceho prostredia, nakoľko matka nie je spoľahlivá a zodpovedná a podľa ich názoru nie je schopná zvládnuť starostlivosť o svoje deti. Okrem toho má matka zdravotné problémy, ktoré rieši až v momente, keď je už veľmi zle. Obec potvrdila, že matka nenavštevuje žiadne pohostinstvá a nepožíva alkoholické nápoje. Detský domov zhodnotil starostlivosť matky o deti ako slabú. Podľa ich vyjadrenia deti urobili v zariadení veľký pokrok, maloletý Z. bol preložený do špeciálnej školy, maloletá E. je veľmi šikovná, dosahuje veľmi dobré výsledky. Súrodenci maloletých detí maloletý Q. a N. boli na základe rozhodnutia súdu dňa 07. 06. 2011 umiestnené do Detského domova Škovránok, kde sú doposiaľ. Matka maloletých detí je nezamestnaná, poberá dávku v hmotnej núdzi. O maloleté deti prejavuje záujem, dlhodobú starostlivosť by však nezvládla, čo sama priznáva. Maloleté deti obdobie letných prázdnin trávajú v domácnosti matky. Spolu s Detským domovom vykonáva opakované šetrenie počas pobytu detí u matky, naposledy dňa 15. 08. 2017, pri ktorom boli prítomné maloleté deti a ich plnoletá sestra S., ktoré uviedli, že matka je v práci, chodí na aktivačné práce a brigádnicke si privyrába v zbernom dvore. Z domu odchádza o 06:00 hod. a vracia sa okolo 16:00 hod. poobede. Doma deťom nechala peniaze 7-8 €. Plnoletá dcéra chodí do obchodu na nákup, pričom sa stará aj o navarenie obeda. Maloletá E. uviedla pri sociálnom šetrení že v škole sa jej páči, na vysvedčení mala dobré známky. Maloletý Z. uviedol, že jemu sa v škole nepáči, pretože je tam „samý cigáň“. Následne však maloleté deti zhodne uviedli, že v škole je dobre, lebo sa im darí a chválili sa aké mali známky. Deti uviedli, že v Detskom domove sa o nich stará vychovávateľka A., ktorá boli u nich cez prázdniny aj na návšteve. V čase sociálneho šetrenia domácnosť bola neuprataná, dlážka špinavá, na zemi boli rozsypaný cigaretový popol a špaky, prázdne škatuľky od cigariet. Stôl bol zaprataný zvyškami jedál (suchý chlieb, obaly od tavených syrov, otvorené maslo...) a obalov, ktoré podľa vyjadrenia detí sú od predchádzajúcej večer. Na peci bolo množstvo špinavého riadu. Všetci spávajú v troch posteliach. Na dvore vedľa bunky bola vyložená kopa prádla, bolo ťažké rozoznať či bolo špinavé, alebo opraté. Rovnako tak bolo nahádzané značné množstvo prádla aj v malej prístavbe, v ktorej matka pôvodne plánovala zriadiť kúpeľňu. Prístavba bola doslova zahádzaná oblečením až po samý vrch a vstup. Matka sa vyjadrila že maloletým deťom je v Detskom domove lepšie, zmenili sa, prišli domov iné ako boli, v škole sa im darí, maloletá E. je šikovná. Matka chce, aby deti skončili školu. Doma by ich podľa nej nečakalo nič dobré, nakoľko v osade sa pije, fetuje, ona by ich od toho nevedela uchrániť, navyše by im ani nevedela sa tak venovať, ako to robia v Detskom domove. Matka vyjadrila

názor, že trvá na tom, aby deti ostali v Detskom domove, lebo je to pre ich vývoj lepšie, dostanú to, čo potrebujú. Sama nepožíva alkohol a nechce, aby deti do toho „spadli“. Matka tiež uviedla, že sa lieči, lieky užíva, momentálne sa však necíti dobre, je chorá, má záujem zmeniť prácu, chcela by pracovať v Rooseveltovej nemocnici v Banskej Bystrici, príp. v zariadení Zelený Sen. Otec maloletých detí žije s družkou invalidnou dôchodkyňou a šiestimi deťmi. Rodina otca obýva časť staršieho rodinného domu. Otec o maloleté deti neprejavuje žiadnym spôsobom záujem, vyživovaciu povinnosť si neplní.

2. Opatrovník v správe doručenej súdu dňa 14. 11. 2017 zotrval na podanom návrhu z dôvodu, že matka naďalej nedokáže zabezpečiť výchovu a starostlivosť o mal. deti. Otec neprejavuje záujem žiadnym spôsobom o mal. deti, sanácia rodinného prostredia bola neúspešná a nie je žiadna fyzická osoba, ktorá by bola schopná a mala záujem zabezpečovať starostlivosť o mal. deti s poukazom na prvky určovania a posudzovania najlepšieho záujmu mal. dieťaťa.

3. Na pojednávaní opatrovník zotrval na písomne podanom návrhu, písomne podanej správe v celom rozsahu.

4. Matka mal. detí napriek tomu, že bola riadne a včas predvolaná sa na pojednávanie nedostavila, vo veci sa nevyjadřila. Súd preto konal a rozhodol v jej neprítomnosti.

5. Otec na pojednávaní vo výsluchu uviedol, že mu je jedno ako bude rozhodnuté z dôvodu, že 27 rokov nie je s matkou mal. detí v kontakte. Mal. deti nie sú jeho. Mal. deti vôbec nepozná, nepožaduje informácie o nich, nechce si ich zobrať k sebe, pretože sú cudzie. S mal. deťmi nemá vytvorenú žiadnu citovú väzbu, vzťah. Vyživovaciu povinnosť si neplní, na sviatky im neposiela pozdrav, darčeky. Návrh na zapretie otcovstva k mal. deťom nedal, lebo nemá peniaze na krvné skúšky. Býva v rodinnom dome, ktorého je spolu s družkou vlastníkom. Jeho družka je nezamestnaná, je evidovaná, poberá invalidný dôchodok vo výške 137 € a dávku vo výške 80 €. V domácnosti s nimi žijú plnoletý syn R., plnoletá dcéra F., plnoletý syn B. a maloletý M. a maloletý E.. Mesačné výdavky na bývanie pozostávajú z poplatku za elektriku vo výške 50 € a ročné uhrádzanie dani z nehnuteľnosti. Mal. M. má 11 rokov, navštevuje 6. ročník ZŠ v ktorej sa stravuje týždenne za stravné 1 €. V rámci školy sa maloletý venuje bezplatnému futbalovému krúžku, je zdravý. Maloletý E. má 6 rokov, navštevuje 1. ročník ZŠ v ktorej sa stravuje týždenne za stravné 1 €. Maloletý nemá žiadne krúžky, nie je vedený v žiadnej špecializovanej ambulancii. K príjmu otec uviedol, že nie je vedený ako uchádzač o zamestnanie, pracuje na dohodu a zarobí takých 700-800 € netto. Pracuje ako murár, má základné vzdelanie, svoj zdravotný stav zhodnotil za dobrý. Zo strany lekárov mu nebola doporučená invalidita, ZŤP.

6. Zo správy Detského domova Škovránok datovanej dňa 7. 11. 2017 vyplýva, že mal. deti boli počas letných prázdnin u matky. Mal. E. prišla do ich zariadenia zavšivavená a s vyrážkami. Vychovávateľky boli mal. deti navštíviť, matka ich nechcela pustiť dnu lebo mala veľký neporiadok, deti boli hladné, raňajkovali keksy ktoré im vychovávateľky priniesli. Pri preberaní detí z letných prázdnin sa matka vyjadřila, že ju deti neposlúchali ale že môžu prísť na jesenné prázdniny. Jesenné prázdniny deti strávili u matky, vychovávateľka bola s nimi v kontakte cez sociálne siete. Mal. Z. sa do ich zariadenia vrátil chorý, lebo doma behal po vonku v krátkych nohavičkách a krátkom tričku, pil energetické nápoje a Kofolu. Ošatenie mu zapáchalo dymom. Matke chodil pomáhať na zberný dvor a keď sa zle cítila, tak tam chodil aj sám. Pomáhal matke nosiť drevo a upratovať domácnosť. Mal. E. prišla z prázdnin unavená lebo chodili neskoro spať, mala vši aj hnidy, ošatenie mala čisté ale zapáchalo dymom. Mal. E. doma pomáhala s drevom, mame pri varení. Pri preberaní detí z jesenných prázdnin matka sociálnej pracovníčke ich zariadenia povedala, že deti doma poslúchali, chválila ich, pomáhali jej. Matka vyjadřila želanie vziať si deti k sebe na Vianoce. Na otázku či nemá záujem vrátiť domov deti, túto možnosť odmietla s argumentáciou nedostatku financií a svojim zlým zdravotným stavom. Pripúšťala len možnosť pobytu detí v jej domácnosti počas prázdnin.

7. Z oznámenia ÚPSVaR Banská Bystrica vyplýva, že matka bola evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie do 23. 8. 2017, kedy bola pre nepredloženie dokladov vyradená. Dovtedy poberala dávku v hmotnej núdzi vo výške 96,30 €.

8. Otec je spolu s družkou posudzovaný a poberajú sociálne dávky vo výške 84,50 €.

9. Z opatrovaneckého spisu mal. detí vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 4C/237/XXXX-70 zo dňa 19. XX. 2007 bolo manželstvo mal. detí rozvedené. Z. Z. bol na čas po rozvoде zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/241/2008-182 zo dňa 14. 4. 2011 súd nad mal. Z. a E. nariadil dohľad a mal. E. zveril do starostlivosti matky. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32PPOm/1/2016-33 zo dňa 21. 1. 2016, právoplatným dňa 13. 2. 2016 boli mal. Z. a E. dočasne odňatí z osobnej starostlivosti matky a dočasne zverení do starostlivosti Detského domova Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801 z dôvodu, že mal. deti konaním matky sa ocitli v ohrození života a zdravia. Matka deti vystavila nepriaznivým poveternostným podmienkam, ocitla sa bez finančných prostriedkov. Samotná matka v tom čase požadovala intervenciu. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/64/2016-36 zo dňa 26. 4. 2016 súd konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. deťmi zastavil. Mal. deťom nariadil pobyt v Detskom domove Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801 najdlhšie na 6 mesiacov a zároveň matke uložil povinnosť spolupracovať s detským domovom, orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a neštátnym subjektom. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že matka sa o mal. deti začala zaujímať. Matka aj mal. deti sa domáhali návratu do rodinného prostredia. Matka bola vedená k poriadku, k hygiene v unimobunke a v okolí. Matka bola psychiatrickým pacientom, zaevidovala sa, pracovala v rámci aktivačných prác. Súd preto nepristúpil k nariadeniu ústavnej starostlivosti ale len k nariadeniu výchovného opatrenia. Následne uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/179/2017-16 zo dňa 23. 8. 2017 súd matke opäť nariadil odovzdať mal. deti dočasne do starostlivosti Detského domova Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801 z dôvodu, že domáce prostredie ohrozuje život, zdravie a zdravý vývoj mal. detí, matka nedokáže zabezpečiť starostlivosť a výchovu o mal. deti. Otec neprejavuje žiadnym spôsobom záujem o mal. deti, sanácia rodinného prostredia bola neúspešná a nie je žiadna fyzická osoba, ktorá by bola schopná a mala záujem zabezpečovať starostlivosť o mal. deti.

10. Z oznámenia opatrovníka vyplýva, že mal. deti na základe neodkladného opatrenia boli umiestnené do Detského domova Škovránok so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801 dňa 31. 8. 2017. Výška priemerných bežných výdavkov na jedno mal. dieťa v detskom domove činí 1 069,83 € mesačne, v čom je zahrnutá komplexná starostlivosť na dieťa.

11. Podľa § 54 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

(2) Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

(3) Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

(4) Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

(5) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

12. Podľa § 81 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah výživovej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží

rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

15. Nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom je najkrajnejším riešením, pretože maloleté dieťa má právo vyrastať v prirodzenom rodinnom prostredí a právo na výchovu a starostlivosť zo strany svojich rodičov. Nariadeniu ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom predchádza zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že mal. deti pochádzajú zo vzťahu z manželstva, ktoré bolo rozvedené. Z vyjadrenia otca vyplynulo, že sa necíti byť otcom mal. detí a k zapretiu otcovstva rozhodnutím súdu doposiaľ nedošlo. Otec mal. detí preto rovnako ako matka má rovnaké rodičovské práva a povinnosti aj k mal. Z. O. a k mal. E. O.. Mal. deti boli zverené do starostlivosti matky a bol nad nimi nariadený dohľad, ktorý neplnil svoj účel, pretože mal. deti sa konaním matky ocitli v ohrození života a zdravia. Matka mal. detí vystavila nepriaznivým poveternostným podmienkam, ocitla sa bez finančných prostriedkov, sama žiadala o intervenciu orgán sociálnoprávnej ochrany detí. Mal. deti preto na základe neodkladného opatrenia boli dočasne odovzdané do starostlivosti Detského domova Škovránok so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801. Následne konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. deťmi bolo zastavené. Súd mal. deťom nariadil pobyt v Detskom domove Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľ 801 najdlhšie na 6 mesiacov. Matke bola uložená povinnosť spolupracovať s detským domovom, orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a neštátnym subjektom. Dôvodom zastavenia konania o nariadenie ústavnej starostlivosti a uloženia prísnejšieho výchovného opatrenia bola zmena na strane matky, ktorá o deti sa zaujímala, deti ako aj matka sa dožadovali návratu do rodinného prostredia. Matka bola vedená k poriadku, k hygiene v unimobunke a okolí, bola psychiatrickým pacientom, zaevidovala sa, pracovala prostredníctvom aktivačných prác. Súd preto prísnejšie výchovné opatrenie považoval v tom čase za dostatočné. Po uplynutí doby nariadeného výchovného opatrenia sa situácia nezmenila, matka naďalej nedokázala zabezpečiť výchovu a starostlivosť o mal. deti, sanácia rodinného prostredia bola neúspešná. Samotná matka je naďalej psychiatrickým pacientom, podľa vlastného vyjadrenia sa necíti dobre, neprejavila záujem o zabezpečovanie starostlivosti o mal. deti. Matka prejavila záujem o prázdninové pobyty mal. detí v jej domácnosti, z ktorej sa mal. E. vracala zavšivavená, mal. Z. chorý. Matka mal. deťom nemala zabezpečenú stravu, počas pobytu detí v ich domácnosti bol neporiadok, mal. deti na základe neodkladného opatrenia vydaného v rámci tohto konania boli opätovne dňa 31. 8. 2017 umiestnené do Detského domova Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801, kde sa nepretržite nachádzajú. Otec o mal. deti neprejavuje žiadnym spôsobom záujem, mal. deti nepozná, nie je medzi ním a mal. deťmi žiadna citová väzba, vzťah. Sociálnym šetrením orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže nebola zistená žiadna osoba, ktorá by bola ochotná a schopná prevziať na seba starostlivosť o mal. deti. Súd vzhľadom na takto zistený skutkový stav dospel k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. deťmi je v ich najlepšom záujme z dôvodu, že v ústavnom zariadení majú zabezpečenú kompletnú starostlivosť, dohliada sa na ich zdravotný stav, plnia si školské povinnosti primerane svojim schopnostiam, čo v prostredí u matky nie je možné zabezpečiť. Súd dospel k záveru, že za danej rodinnej situácie u matky a nezájmu otca o mal. deti je nariadenie ústavnej starostlivosti aj jediným riešením a preto návrhu vyhovel a nad mal. deťmi nariadil ústavnú starostlivosť. Súd určil, že nariadená ústavná starostlivosť sa bude realizovať v Detskom domove Škovránok, so sídlom Hnúšťa,

Budovateľov 801, v ktorom už mal. deti sú umiestnené či už na základe nariadeného výchovného opatrenia, alebo neodkladného opatrenia, v dôsledku čoho ide o prostredie deťom známe, v ktorom si už vytvorili svoje sociálne, citové väzby. Umiestnenie mal. detí práve do tohto ústavného zariadenia preto nebude pre ne ani traumatizujúce.

16. Nariadením ústavnej starostlivosti rodičom nezaniká ich zákonná vyživovacia povinnosť. V tejto súvislosti súd len pre objasnenie otcovi uvádza, že z dôvodu že nedošlo k zapretiu otcovstva súdnym rozhodnutím k mal. deťom, má k nim aj vyživovaciu povinnosť. Preto súd rozhodoval o určení výživného tak matke, ako aj otcovi. Pri určovaní samotnej výšky výživného súd vychádza z kritérií uvedených v ustanovení § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, t. j. veku, odôvodnených potrieb mal. detí a možností, schopností, majetkových pomerov rodičov. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že matka býva v unimobunke, má ďalšie tri vyživovacie povinnosti, do 23. 8. 2017 bola evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, poberala sociálnu dávku vo výške 96,30 €. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že matka si privyrába zberom železa. Súd vzhľadom na takto preukázané pomery matky aplikoval ustanovenie § 62 ods. 3 Zákona o rodine a matku zaviazal prispievať na výživu mal. detí každého zvlášť výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa určenú osobitným zákonom, t. j. tzv. minimálnym výživným, ktoré aktuálne predstavuje sumu 27,32 €. Otec mal. detí vo výsluchu uviedol, že pracuje na dohodu ako murár a dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 700-800 € netto. Má ďalšie dve vyživovacie povinnosti. V domácnosti žije s družkou, ktorá poberá invalidný dôchodok vo výške 137 €, okrem toho sú spoločne posudzovaní a poberajú dávku vo výške 80 €. Súd vzhľadom na takto preukázaný príjem otca nemohol aj v jeho prípade aplikovať ustanovenie § 62 ods. 3 Zákona o rodine a preto návrh v tejto časti prekročil a zaviazal otca prispievať na výživu mal. detí každého zvlášť výživným vo výške 50 € mesačne. Pri určovaní výšky výživného súd zohľadnil právo mal. detí podieľať sa na životnej úrovni otca a určeným výživným priblížiť sa k životnému minimu, na ktoré majú zásadne právo. V tejto súvislosti súd poukazuje na vyjadrenie opatrovníka, že mesačné výdavky na jedno mal. dieťa v detskom domove predstavujú 1 069,83 €. Vyživovaciu povinnosť rodičom súd určil v zmysle § 81 Zákona o rodine na účet Detského domova Škovránok, so sídlom Hnúšťa, Budovateľov 801.

17. Mal. deti na základe neodkladného opatrenia boli umiestnené do detského domova dňa 31. 8. 2017. Od tohto obdobia si rodičia neplnili vyživovaciu povinnosť, preto im vzniklo zročné výživné do rozhodnutia súdu matke vo výške 164,80 € (6 mesiacov x 27,32 € + 0,88 € ako pomerná časť za mesiac august 2017 v počte jedného dňa) a otcovi vo výške 301,61 € (6 mesiacov x 50 € + pomerná časť za mesiac august 2017 vo výške 1,61 € za jeden deň) na každé mal. dieťa zvlášť. Zročné výživné súd matke na každé mal. dieťa povolil splácať v 5 € mesačných splátkach a otcovi v 10 € mesačných splátkach. Pri určovaní výšky splátok súd na strane rodičov zohľadnil ich schopnosti, možnosti, samotnú výšku zročného výživného, ako aj dobu jeho splatnosti.

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z. z. v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok).